

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
(найменування центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки)

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(повне найменування закладу вищої освіти)

Кафедра філософії
(назва кафедри, яка відповідає за дисципліну)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Ректор (перший проректор)

« » 20 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Спеціальні розділи філософії та психології

(код і назва навчальної дисципліни)

спеціальність
(код і назва спеціальності)

121 – Інженерія програмного забезпечення
122 – Комп’ютерні науки
123 – Комп’ютерна інженерія
124 – Системний аналіз
125 – Кібербезпека
131 – Прикладна механіка
132 – Матеріалознавство
133 – Галузеве машинобудування
134 – Авіаційна та ракетно-космічна техніка
136 – Металургія
152 – Метрологія та інформаційно-вимірювальна техніка
153 – Мікро- та наносистемна техніка
172 – Телекомунікації та радіотехніка
275 – Транспортні технології

освітня програма (спеціалізація)
(назва спеціалізації)

Інженерія програмного забезпечення
Програмне забезпечення систем
Системи штучного інтелекту
Комп’ютерні системи та мережі
Спеціалізовані комп’ютерні системи
Інтелектуальні технології та прийняття рішень у складних системах

Системи технічного захисту інформації, автоматизація її обробки
Безпека інформаційних і телекомунікаційних систем
Обладнання та технології ливарного виробництва
Технології та устаткування зварювання
Відновлення та підвищення зносостійкості деталей і конструкцій
Технології машинобудування
Обладнання та технології пластичного формування конструкцій машинобудування
Прикладне матеріалознавство
Композиційні та порошкові матеріали, покриття
Термічна обробка металів
Металорізальні верстати та системи
Підйомно-транспортні, дорожні, будівельні, меліоративні машини і обладнання
Двигуни внутрішнього згорання
Колісні та гусеничні транспортні засоби
Авіаційні двигуни та енергетичні установки
Технології виробництва авіаційних двигунів та енергетичних установок
Ливарне виробництво чорних та кольорових металів і сплавів
Якість, стандартизація та сертифікація
Мікро- та нанoeлектронні прилади і пристрої
Радіoeлектронні апарати та засоби
Радіотехніка
Інтелектуальні технології мікросистемної радіoeлектронної техніки
Інформаційні мережі зв'язку
Біотехнічні та медичні апарати і системи
Транспортні технології (на автомобільному транспорті)
Транспортні технології (на залізничному транспорті)

інститут, факультет
(назва інституту, факультету)

машинобудівний (машинобудівний та транспортний),
фізико-технічний (інженерно-фізичний, будівництва, архітектури та дизайну),
інформатики та радіoeлектроніки (радіoeлектроніки і телекомунікацій, комп'ютерних
наук і технологій)

мова навчання державна

Робоча програма Спеціальні розділи філософії та психології для студентів спеціальностей

(назва спеціальності)

121 – Інженерія програмного забезпечення, 122 – Комп'ютерні науки, 123 – Комп'ютерна інженерія, 124 – Системний аналіз, 125 – Кібербезпека, 131 – Прикладна механіка, 132 – Матеріалознавство, 133 – Галузеве машинобудування, 134 – Авіаційна та ракетно-космічна техніка, 136 – Металургія, 152 – Метрологія та інформаційно-вимірювальна техніка, 153 – Мікро- та наносистемна техніка, 172 – Телекомунікації та радіотехніка, 275 – Транспортні технології

освітня програма (спеціалізація)

(назва спеціалізації)

Інженерія програмного забезпечення, Програмне забезпечення систем, Системи штучного інтелекту, Комп'ютерні системи та мережі, Спеціалізовані комп'ютерні системи, Інтелектуальні технології та прийняття рішень у складних системах, Системи технічного захисту інформації, автоматизація її обробки, Безпека інформаційних і телекомунікаційних систем, Обладнання та технології ливарного виробництва, Технології та устаткування зварювання, Відновлення та підвищення зносостійкості деталей і конструкцій, Технології машинобудування, Обладнання та технології пластичного формування конструкцій машинобудування, Прикладне матеріалознавство, Композиційні та порошкові матеріали, покриття, Термічна обробка металів, Металорізальні верстати та системи, Підйомно-транспортні, дорожні, будівельні, меліоративні машини і обладнання, Двигуни внутрішнього згорання, Колісні та гусеничні транспортні засоби, Авіаційні двигуни та енергетичні установки, Технології виробництва авіаційних двигунів та енергетичних установок, Ливарне виробництво чорних та кольорових металів і сплавів, Якість, стандартизація та сертифікація, Мікро- та нанoeлектронні прилади і пристрої, Радіoeлектронні апарати та засоби, Радіотехніка, Інтелектуальні технології мікросистемної радіoeлектронної техніки, Інформаційні мережі зв'язку, Біотехнічні та медичні апарати і системи, Транспортні технології (на автомобільному транспорті), Транспортні технології (на залізничному транспорті).

– «__» ____, 2018 року. – 22 с.

Розробники: д-р філос. наук, проф. Бондаренко Ольга Валеріївна
(вказати авторів, їх посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри філософії
Протокол від « 23 » 08 2018 року, № 1

Завідувач кафедри _____ (Бондаренко О.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)
« 27 » 08 2018 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету радіoeлектроніки та телекомунікацій
Протокол від «__» _____ 20__ року, № ____

«__» _____ 20__ року Голова _____ (Кабак В.С.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією факультету комп'ютерних наук і технологій
Протокол від «__» _____ 20__ року, № ____

«__» _____ 20__ року Голова _____ (Касьян М.М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією машинобудівного факультету

Протокол від «__» _____ 20__ року, № __

«__» _____ 20__ року Голова _____ (Глушко В.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією транспортного факультету

Протокол від «__» _____ 20__ року, № __

«__» _____ 20__ року Голова _____ (Кузькін О.Ф.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією інженерно-фізичного факультету

Протокол від «__» _____ 20__ року, № __

«__» _____ 20__ року Голова _____ (Климов О.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією факультету будівництва, архітектури та дизайну

Протокол від «__» _____ 20__ року, № __

«__» _____ 20__ року Голова _____ (Антипенко Є.Ю.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузі знань, спеціальності (освітні програми) МФ, ТФ, ІФФ, ФБАД, ФРЕТ, ФКНТ ЗНТУ	цикл загальної підготовки нормативна	
Модулів – 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		5-й	5-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ = _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90 год.		9-й ТФ, ФКНТ	9-й ТФ, ФКНТ
		10-й М, ІФФ, ФРЕТ	10-й М, ІФФ, ФРЕТ
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год., самостійної роботи студента – 4,5 год.		Освітній ступінь: магістр	28 год.
	Практичні, семінарські		
	- год.		- год.
	Лабораторні		
	- год.		- год.
	Самостійна робота		
	62 год.		70 год.
	Індивідуальні завдання: 14 год.		
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 30% до 70%,

для заочної форми навчання – 5% до 95%.

1. Мета навчальної дисципліни

Метою дисципліни є формування у студентів-магістрів знань у галузі сучасної філософії та психології – задля поглиблення їх філософської культури мислення та оволодіння ними засобами й прийомами комунікативної компетентності людини сучасного суспільства й світу. Перш за все, оволодіння майбутніми науковцями знаннями про специфіку науки й наукового пізнання та відповідальності вченого у сучасному світі. А також оволодіння майбутніми викладачами вищої школи знаннями з педагогіки та психології викладання у вищій школі, засвоєння психолого-педагогічних прийомів викладацької діяльності й викладацької майстерності, зокрема, й у технічному закладі вищої освіти.

Завдання дисципліни: збагачення інтелектуально-творчого потенціалу та поведінково-практичних навичок студентів-магістрів у сфері специфічного соціально-гуманірного знання сучасного етапу розвитку людства (з філософії та психології) щодо особливостей мислення (зокрема, креативного, інноваційного) й життєдіяльності сучасної людини постмодерністського світу.

У результаті вивчення дисципліни «Спеціальні розділи філософії та психології» студент повинен отримати:

загальні компетентності: здатність до абстрактного мислення; здатність самостійного мислення й зберігання процесу мислення у ситуаціях невизначеності; здатність критичного мислення та формування власної точки зору; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (здатність до навчання протягом життя); здатність діяти соціально відповідально та свідомо; здатність до адаптації та дії у новій ситуації; здатність генерувати нові соціальні та науково-технічні ідеї (креативність); здатність інтелектуального пошуку; здатність створювати та сприймати інновації; здатність соціального реагування та комунікативної компетентності; цінування й повага різноманітності і полікультурності;

фахові компетентності:

- здатність застосовувати сучасну філософську культуру мислення та принципи й прийоми комунікативної компетентності людини сучасного суспільства й світу;
- здатність відстежувати та генерувати нові соціальні, науково-технічні (технологічні), психолого-педагогічні ідеї;
- здатність використовувати знання з педагогіки та психології викладання у вищій школі – як суб'єкта педагогічних практик, як того, хто здатний активно залучатися у конкретний викладацький процес.

Очікувані програмні результати навчання.

Результати навчання дисципліни деталізують такі програмні результати навчання: У результаті вивчення дисципліни «Спеціальні розділи філософії та психології» студент повинен:

знати:

- основний зміст усіх розділів навчальної програми; відстежувати зміст саме новітньої філософії сучасного світу, принципи й предметну специфіку сучасних філософських концепцій та теорій; знати зміст освітнього середовища сучасного світу, принципи й предметну специфіку сучасних освітніх та психолого-педагогічних концепцій і теорій;
- мати базові уявлення про основи сучасної філософії, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості; оволодіти сучасним філософським способом мислення; розуміти зміст основної та найбільш вживаної філософської літератури із проблематики філософського осмислення сучасних світу та людини;
- сенс основних категорій й концепцій сучасного філософського осмислення світу та його складових;

- закономірності розвитку історії, економіки, права, релігійних уявлень людства, зокрема, на сучасному етапі їх розвитку;
- форми та механізми здійснення навчального процесу у вищій школі, принципи моделювання процесу навчання у вищій школі;
- правила та техніки викладацької (педагогічної) майстерності, прийоми та методи організації психології людської особистості та спілкування;

вміти:

- синтезувати набуті знання з фахових технічних та економічних дисциплін у цілісне світосприйняття;
- змістовно аналізувати основні напрями та течії філософії, зокрема, такі що репрезентують сучасний світ;
- застосовувати набуті знання з сучасної філософії при аналізі нагальних проблем сьогодення;
- застосовувати набуті знання з сучасної філософії у процесі аналізу наявного стану науки, проблем та перспектив її розвитку;
- будувати універсальну макромодель соціальної дійсності у процесі суспільної діяльності та особистого життя;
- аналізувати й обґрунтовувати філософські, соціальні, політичні та правові особливості українського суспільного життя та української національної ідеї;
- творчо використовувати філософське знання у своїй матеріально-практичній та духовній життєдіяльності, грамотно формувати та формулювати власну думку з будь-яких світоглядних питань, впевнено й аргументовано захищати власну позицію;
- розв'язувати педагогічні проблеми, задачі, ситуації;
- набуті навичок ділового спілкування у колективі студентів, у стосунках «викладач – студент»;
- оволодіти технікою побудови безконфліктних міжособистісних стосунків;
- оволодіти елементарними методами самоконтролю та самоорганізації особистої психіки;
- творчо використовувати знання психолого-педагогічних основ викладання у своїй майбутній практичній діяльності як викладача вищої школи;

розуміти:

- основні тенденції розвитку соціо-гуманітарного знання у сучасному світі, й тенденції соціокультурного розвитку сучасної цивілізації у цілому, а також основні тенденції розвитку соціального інституту освіти й освітнього простору сучасного світу, розмаїття його основних сучасних змістів, термінологічних конструктів й концепцій;
- розуміти причинно-наслідкові зв'язки розвитку світу (суспільства, його окремих складових) та життєдіяльності людини у ньому.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Філософія сучасного світу: комунікативна парадигма системи «людина – світ».

Тема 1.1. Специфіка сучасного визначення філософії. Історико-культурний контекст сучасного філософського знання.

1.1.1. Специфіка сучасного визначення філософії.

Філософія у сучасній інтелектуальній культурі людства. Історія формування поняття "філософія" та специфіка сучасного визначення філософії. Цінність філософії для особи та суспільства. Особливості філософського знання та філософського тлумачення сучасного світу. Філософія як та, що множить можливі світи.

1.1.2. Історико-культурний контекст сучасного філософського знання.

Зміна парадигми філософського мислення наприкінці XIX - поч. XX ст. і народження "некласичного" філософського підходу до світу і до людини.

"Некласична" людина як людина у новому специфічному вимірюванні. «Світ абсурду» та «Homo Ludens» Новітнього часу. Онтологічна – гносеологічна – комунікативна парадигми в історії розвитку західного світу. Філософський постмодерн світу кінця XX - XXI ст.

Тема 1.2. Філософія інформаційного суспільства, комп'ютерного розуму та "штучного інтелекту".

1.2.1. Філософія інформаційного суспільства.

Ідея інформаційного суспільства; витоки інформаційної ери.

Інформаційні технології. Інформаційний капітал (власність, вартість й ін.). Феномен дефіциту свободи від інформації та вміння захиститися від 99,99 % непотрібної інформації.

Людина та інформаційне суспільство. Економіка, політика, праця, комунікація, індивідуалізм в інформаційному суспільстві. Концепт «соціальність наодинці із собою». Перспективи інформаційної цивілізації.

Феномен Інтернету та Інтернет-технологій.

Філософія комп'ютерної революції: соціальний контекст. «Комп'ютерне покоління».

1.2.2. Філософія комп'ютерного розуму і "штучного інтелекту".

"Світ комп'ютерів" та штучний комп'ютеризований розум. Комп'ютерна ейфорія. "Комп'ютерне мислення" як безсторонній арбітр дискусій з будь-яких проблем.

Homo sapiens, homo electronicus, homo informaticus, homo intelligens, post-homo.

"Штучний інтелект": за – проти, засади оптимізму – песимізму. Проблема існування (можливості існування) "штучного інтелекту". "Штучний інтелект" як idea fix, як інтелектуальний ідеал, як об'єкт масової віри, як "розумна м'ясорубка", як соціально-психологічне явище, як предмет інтелектуальної іронії тощо.

Проблема одночасної присутності у картині світу людського інтелекту та "штучного інтелекту". Проблема самостійності людського розуму.

"Штучний інтелект" і проблема деіндивідуалізації людини (електронна раціональність; тиражування анонімних, формально знеособлених логічних структур й ін.).

Майбутнє інформаційних технологій.

Тема 1.3. Філософія постмодерністського світу та глобального типу цивілізації.

1.3.1. Філософія постмодерністського світу.

Концепт «після»-модерну ("безлічі модернізмів"). Розум, що став множинним. Постмодерністський вибух кінця XX ст. Премодернізм – промодернізм – модернізм – постмодернізм (постмодерн, постсучасність); ретромодернізм, контрмодернізм, ексмодернізм, ультрамодернізм, сюрмодернізм. Постмодерністське мислення. "Постмодерністський стан" культури.

Постструктуралізм. Деконструкція. Деканонізація. Локальні дискурси. Homo Ludens (Людина, що грає). Філософія гри. Плюралістичний всесвіт. Втрата віри у «метарозповіді» (метанаративи). "Криза віри". Фрагментація соціального життя.

Філософія мови (світ і людина як текст, свідомість як текст, мовні ігри, мовні міфи, "лінгвістичні маски" тощо). Мова як засіб прорватися у багатовимірний простір культури постмодерну.

Постмодерна версія економіки. Постмодерна версія політики. Постмодерна версія просвітництва. Маскарадний (карнавальний) характер громадського життя та способів його сприйняття (економіка, політика, мистецтво як "загальний шоу-бізнес").

Філософська перспектива постмодерну.

1.3.2. Філософія глобалізму.

Глобалізація: поняття, концепції, підходи. Вісь "культури", вісь "суспільства".

Глобалізація як цивілізаційне зрушення, що стало соціальною реальністю. Глобалістика. Глобальні інформаційні мережі. Глобалізація економіки. Глобальні ринки. Культурна глобалізація. Політична глобалізація. Економічна глобалізація. Глобалізація освіти. Глобальні структурні зміни. Типи глобалізації (за Б.Бутросом-Галі): глобалізація інформації, глобалізація торгівлі наркотиками, глобалізація епідемій, глобалізація екологічних проблем, глобалізація фінансів.

Праісторія – передісторія – власне історія глобалізації.

Зіткнення цивілізацій (культурна диференціація, фрагментація світу). «Макдональдизація» або «вестернізація» (гомогенізація культур, триумф американської/європейської системи цінностей). Регіоналізація. "Лінії розломів", що загрожують майбутньому планети. Мондіалізм. Концепція «конфлікту цивілізацій» С.Хантінгтона. Концепція «третьої хвилі демократизації».

Базові метатенденції глобального цивілізаційного процесу: культурна поляризація (поляризація і сегментація політичної і геоекономічної карти світу), культурна асиміляція (альтернативи «вестернізації» не існує, установлення "загальнолюдських" правил і норм), культурна гібридизація (транскультурна конвергенція, міжкультурні взаємовпливи), культурна ізоляція (ізоляція і самоізоляція окремих країн, регіонів, політичних блоків).

Тема 1.4. Філософія та сучасний світ: філософія дозвілля, творчості, мови.

Філософія про феномен дозвілля. Історико-культурний контекст та "шкала" феномену «дозвілля» у культурі, економіці, релігії, соціальній та індивідуальній психології людства.

Філософія і людське мислення. "Мислення, спрямоване на творчість".

Феномен творчості мовою філософії. Проблема творчості та філософська таїна творчості. Філософські концепції творчості. «Перехід від небуття у буття» (Платон) як "формула" творчості. Людська творчість і творчість Бога.

Свідомість – творчість – діяльність. Природа творчості. Структура творчого процесу. Види творчості. Інтуїція. Наукова, технічна, художня, філософська творчість. Специфіка соціальної творчості.

Творча особистість. Психологічні особливості творчої особистості. Психіка як джерело постійного вироблення нового. Талант і геній; феномен геніальності.

Філософія мови як стрижневий елемент філософії сучасного західного світу.

Змістовний модуль 2. Філософія та сучасний світ: спеціальні розділи філософії.

Тема 2.1. Філософія релігії, економіки, освіти.

2.1.1. Філософія релігії.

Феномен релігій в історії людства. Приклади "визначень" релігії. Релігія та релігійна свідомість мовою філософії. «Власне релігійний момент» у релігії; співвідношення релігійної компоненти та міфологічних сюжетів у релігії. Ідея релігійного Бога.

Релігія та релігійне освоєння дійсності. Специфіка релігійної картини світу. Релігія як інженерія хаосу, як створення людиною для себе упорядкованого й затишного Всесвіту.

Яким є світ абсолютних цінностей, у якому на людину чекає Бог, у якому людина "зустрічається" з Богом – засади логічності й раціональності такої "зустрічі". Божественне як абсолютизоване людське.

Особливості релігійної свідомості. За яких ситуацій, з яких причин, на яких умовах людина звертається до Бога?

Релігія – як соціальний феномен, як психічний феномен, як психологічний феномен, як історичний феномен, як теологічний феномен, як філософський феномен. Внутрішня історико-культурна логіка розвитку релігійних систем світу та генезис принципів релігійності людини західної культури (т. зв. «історія метафізичного бунту»).

Ното сгеденс (Людина віруюча) як суб'єкт-носії релігійних систем світу.

Релігійна ментальність: проблема метафізичної самотності людини. Релігійність як "техніка впадання у віру". Класична та некласична релігійність.

Ідеологія християнства у цілому та його окремих напрямків (католицизму, православ'я, протестантизму) у "розрізі" здатності до економічної, зокрема, підприємницької, діяльності.

2.1.2. Філософія економіки.

Економіка як специфічна сфера суспільного життя. Економіка як мистецтво ведення господарства. Економіка як істинні у соціальному сенсі способи господарювання. Економіка як багатство. Економіка як економічна поведінка.

Виробнича діяльність як фундаментальна форма людської діяльності. Економічна культура людства (різновиди, моделі, принципи, прояви). Економічні практики. Феномен ринку, ринкової економіки.

Людина як *homo economicus*. Феномен економічної ментальності людини.

Філософія грошей. Людина у світі грошей. Феномен життя і гроші. Гроші у "логіці буття" економічної сфери суспільства.

Феномен підприємництва. Підприємництво як "філософія" економіки.

Неоекономіка (постекономіка) як нова соціальна реальність (новий характер виробництва, інноваційні технології, радикально змінний характер економічного механізму грошей). Аспекти та сюжети філософії економіки новітньої економічної культури людства та економічної поведінки людини. Некласичні управлінські рішення, інноваційний стиль мислення, нестандартні дії, інформаційний ресурс. Вимога суб'єктивізованого суспільства.

Інформація як ключ до сучасної економічної діяльності; вартісні виміри інформації. Інтелектуальний капітал та становлення інтелектуальної економіки. "Інтелектуальна компанія" як якісно нова організація (з інформаційним характером основних фондів і товарних запасів).

Філософсько-економічна прогнозологія.

2.1.3. Філософія освіти.

Безпрецедентний попит на освіту як ознака сучасної цивілізації. Освіта як шлях у «суспільство знання». Виробництво знання як провідна форма суспільної діяльності. Право на освіту як основне соціальне право особистості.

Освіта як спосіб духовно-практичного освоєння знання. Класична («добре запам'ятоване знання; відпрацьоване вміння; набуті навички») – некласична («прихований скарб») "формули" освіти. Загальна, професійна, вища освіта.

Перехід від цивілізації індустріального типу до інформаційно-кібернетичної як джерело актуалізації філософії освіти. Зміст концепту «філософія освіти». Проблематика філософії освіти. Освіта як ретранслятор культурних традицій. Гуманістичний сенс філософії освіти. Взаємозв'язок філософії освіти і педагогіки.

Сутність освітнього процесу. Людина як об'єкт та суб'єкт освітнього процесу. Категорії, проблеми, теоретичні концепти освітньої культури. Головні суб'єкти освітнього процесу: філософ-дослідник, вчитель-педагог, вихователь-наставник, учень, студент тощо. Сучасні педагогічні доктрини. Сучасні освітні технології, навчальні моделі, просвітницькі засоби. Суб'єкт-суб'єктна концепція навчального процесу. Педагогічна класика і неопедагогіка.

Тема 2.2. Філософія науки та наукового пізнання, техніки, інноваційної діяльності.

2.2.1. Філософія науки та наукового пізнання.

Еволюція науки: класика – некласика – постнекласика.

Класична наука як феномен Нового часу та елементи наукового мислення людини в інші історичні епохи. Проблема пізнання у філософії та наукове пізнання. Філософська проблема пізнаваності світу. «Розум, що Пізнає» Нового часу.

"Наука" у розумінні та інтерпретації Новітнього часу: специфіка сучасного наукового пізнання та знання.

Науково-теоретичне освоєння світу. Природа наукових концептів. Стандартна концепція наукового пізнання. Альтернативні концепції наукового пізнання. Наукове пізнання: його специфічні риси, структура, форми та методи. Основні принципи та категорії теорії наукового пізнання. Види, рівні та форми наукового пізнання. Чуттєве та раціональне (логічне) пізнання та їх форми. Емпіричний та теоретичний рівень наукового пізнання. Проблема істини у науці. Істина та її критерії у сучасній гносеології.

Наука як культурно-історичний, гносеологічний і соціальний феномен. Етичний вимір науки. Філософія науки: співвідношення філософської, релігійної та наукової картин світу.

2.2.2. Філософія техніки.

Філософія техніки: предмет, специфіка, завдання. Техніка: витоки ("техне" - мистецтво, майстерність), еволюція поняття, сучасне трактування. Особливості історичного розвитку техніки. Особливості сучасного розвитку техніки. Проблема оцінки впливу техніки на розвиток суспільства.

Номо technicus (Людина технічна) як проблема. Техніка як освоєння людиною речовини, енергії, інформації.

Історія філософії техніки. Категоріальний простір осмислення феномену техніки. Проблема сутності техніки у сучасній філософії.

2.2.3. Філософія інноваційної діяльності.

Інноваційне мислення як новітній спосіб міркування (на противагу традиційному). Інноваційний стиль мислення, відкритість до нових ідей і концепцій. «Інновація» як орієнтування на нове, застосування його на практиці.

Раціональне інноваційне мислення, уникнення втілення у життя хибних нововведень.

Інтелектуальний капітал (знання перспективної інформації) як інноваційно-творче (креативне) джерело економічного багатства.

Тема 2.3. Філософія кохання (статі), філософські основи теорії гендеру.

2.3.1. Філософія кохання.

Філософська таємниця кохання. Номо amans (Людина, що кохає). "Формула" кохання. Розмаїття "визначень" кохання.

Десоціалізоване «кохання» та соціалізовані «секс», «родина», «сексуальна розпуста», «шлюб» тощо.

Біологічні, психологічні та соціокультурні чинники кохання. Сексуальність (секс) у контексті філософії кохання.

Проблематика статі: виникнення та генеза. Жіночість та мужність, фемінінне (фемінність) та маскулінне (маскулінність). Приватне та публічне. Проблема першої (біологічні ознаки) та другої (соціальної) статі. Проблема змінювання статі. "Жіноче питання" в історії культури людства.

Історія «родини» в історії людства. Феномен проституції, гомосексуалізму й ін.

Філософія кохання Ф.Ніцше.

Філософія кохання. Соціологія кохання. Фізіологія кохання. Чоловік та жінка у розмаїтті проявів психології кохання.

Кохання (та його форми) в історії людської цивілізації: тілесний ерос Античності, божественний ерос та лицарська любов Середніх віків, кохання часів доби Відродження, кохання у світі Нового часу. "12 статевих заповідей революційного пролетаріату". Неіндивідуалізоване кохання та таїна кохання сучасного світу.

2.3.2. Філософські основи теорії гендеру.

Гендер як вимір соціальних відносин. Гендер як соціальна стать. Гендер як технологія конструювання суб'єкта. Гендер та соціальний статус. Гендерні ролі та стереотипи. Гендерні норми. Проблема гендерної ідентичності. Гендер як соціальні відносини нерівності за ознакою статі.

Становлення теорії гендеру. Гендер у різних суспільних сферах та соціальних інститутах (гендерні відносини в економічній сфері, у політиці, у родині тощо). Гендер і релігія. Гендер і мова; мовний сексизм. Гендерна освіта й педагогіка. Правові аспекти гендеру. Гендерна рівність та гендерна дискримінація. Гендерне насильство. Фемінізм.

Поняття, структура й тематика гендерних досліджень. Гендерна соціалізація.

Українська гендерна культурологія (гендерні аспекти української культури).

Тема 2.4. Філософія спорту, туризму, реклами.

2.4.1. Філософія спорту.

Феномен спорту в історії соціально-філософської думки. Визначення спорту. Індивідуально-психологічна та соціально-психологічна постать людини-«спортсмена». Спорт як ігровий елемент людської культури. Культурний та соціальний зміст ідеї спорту.

Спорт та філософія тіла. Спорт як культ тіла. Спорт як складова фізичної культури, фізичного виховання, фізичного вдосконалення людини. Спорт як «релігія атлетів».

Феномен змагальності, «інстинкт боротьби». Психологія перемоги/поразки, задоволення, самоствердження (екзистенційний вимір спорту). Спорт та феномен гри, розваги, агресії. Спорт як потреба в інтелектуально-емоційному навантаженні людини.

Спорт високих результатів: суспільний контекст. Олімпізм як явище людської культури. Спорт як соціальний інститут. Спортивна індустрія. Спорт як суттєва форма комунікативної взаємодії сучасного світу. Спорт та система цінностей західної культури.

Спорт та видовища. Спорт та здоров'я. Спорт та шоу. Спорт та гроші. Спорт та кримінал. Спорт як візуально-інформаційний товар (масового споживання) сучасного суспільства. Девальвація ідеалів сучасного спорту.

2.4.2. Філософія туризму.

"Туристична революція", що переживає сучасний світ.

Homo viator (Людина, що мандрує) як доповнення *Homo faber* (Людина, що творить), *Homo agens* (Людина, що діє) та *Homo ludens* (Людина, що розважається).

Феномен туризму як об'єкт філософського дослідження. Масовий туризм як різновид людської діяльності і відпочинку. Туризм як суспільне явище. Категоріальний простір осмислення феномену туризму ("подорож", "мандрівник", "гостинність" й ін.). «Подорож» як вияв глибинної потреби людини постійних змін у соціальному просторі і часі. Мотиви, що спонукають людину бути мандрівником. Прагнення мандрувати (розширити світ власного буття) як глибинний архетип людської ментальності. Туризм (як різновид людської діяльності) як форма самореалізації особистості. Філософські підґрунтя феномену туризму – прагнення людиною постійного руху, її бажання дивування й бачення нового, зустрічі з цікавим, ідея людського тяжіння до свободи.

Засади теорії туризму (туризмологія, туристика, туризмознавство, туризмографія, туризмометрія). Концептуальні виміри туризму. Туризм та феномен стихійного переміщення світом.

Людина, яка подорожує, – науковець, бізнесмен, прочанин, відпочиваючий, спортсмен, "шукач пригод" тощо. Людина, що подорожує, як епіцентр філософських рефлексій туризму.

Туризм як індустрія подорожей і відпочинку. Туризм як реалізація людиною-суб'єктом туристських подій власної життєдіяльності. Туризм як найдемократичніша форми людських взаємин. Туризм як «людське підприємництво». Соціальний, родинний, молодіжний, релігійний, "ностальгійний", "подієвий" й ін. туризм; екотуризм. Негативи туризму. "Нестандартний" туризм. "Ризиковий" туризм (підводний, гірський, спелеологічний, пригодницький й ін.). Туризм як вияв процесу глобалізації.

2.4.3. Філософія реклами.

Феномен реклами в історії соціально-філософської думки та у соціально-економічній історії людства. Визначення реклами. Культурний, економічний, соціальний, психологічний зміст ідеї реклами.

Аспекти штучної реальності, що створюється рекламою. Постать й феномен людини як споживача реклами. Емоційний, інтелектуальний, такий що привертає увагу компоненти рекламного впливу. Рекламний продукт як візуально-інформаційний товар масового споживання сучасного суспільства. Явище безчесної реклами.

Реклама як явище людської культури. Реклама як соціальний інститут. Індустрія реклами сучасного світу. Реклама та система цінностей сучасної західної культури. Техніки та технології сучасної реклами.

Змістовний модуль 3. Педагогічні засади викладацької діяльності.

Тема 3.1. Педагогіка та педагогічна культура. Освіта як система та як процес.

Основи педагогіки та педагогічної культури. Розв'язання педагогічних проблем та педагогічних ситуацій. Професійно-педагогічна діяльність.

Освіта як система і процес. Освіта як процес навчання та процес виховання. Моделі освіти. Моделі і стилі виховання. Історичні типи виховання. Освітні системи і розвиток особистості. Мотивація навчання.

Тема 3.2. Викладання у сучасній (технічній) вищій школі.

Сучасний світовий освітницький простір. Сучасні тенденції розвитку вищої освіти. Болонська система організації навчального процесу.

Методика викладання у вищій школі. Форми, методи, прийоми організації навчання у вищому навчальному закладі.

Тема 3.3. Основи педагогічної майстерності.

Педагогічна майстерність як наукова проблема та найвищий рівень педагогічної діяльності. Критерії педагогічної майстерності. Елементи педагогічної майстерності. Компетентність та професіоналізм викладача вищої школи. Роль педагогічних здібностей в формуванні педагогічної майстерності. Педагогічна техніка та технологія.

Мистецтво публічної промови.

Імідж викладача.

Тема 3.4. Студентська група як суб'єкт навчального процесу: створення, розвиток та роль. Виховна робота зі студентською молоддю.

Утворення та етапи, особливості розвитку студентської групи. Проблема лідерства у групі. Вплив групи на особистість студента. Взаємодії та взаємовплив у групі. Продуктивність групової роботи у навчанні. Створення колективу в студентській групі.

Студент у гуртожитку: проблеми співжиття, контроль з боку викладачів.

Сутність процесу виховання у ВНЗ. Основні напрями виховання студентської молоді. Методи та форми виховання у навчальному закладі. Куратор академічної групи.

Змістовний модуль 4. Психологічні засади викладацької діяльності.

Тема 4.1. Рольова та особистісна визначеність основних суб'єктів навчального процесу (викладач, студент, декан).

Психічні стани, процеси та властивості особистості; їх роль в навчальному процесі.

Психологія особистості студентів вищої школи. Соціальна зрілість особистості.

Пізнавальні психічні процеси. Інтелектуальна діяльність людини. Емоційно-вольова сфера особистості в навчальній (студент), викладацькій (викладач) та управлінській (декан) діяльності. Особливості управління вищим навчальним закладом.

Тема 4.2. Спілкування при здійсненні навчального процесу у вищій школі (форми, правила, техніки).

“Розкіш людського спілкування”. Психологічні фактори й особливості поведінки людей. Правила та техніки спілкування. Психологічні таємниці поведінки людей. Мова жестів.

Психологічний портрет особи – студента, викладача. Міжособистісне спілкування у студентському колективі (малій групі). Рольові ігри («студент», «викладач»), психологія рольових ігор «викладач – студент». Психологія конфліктних ситуацій.

Тема 4.3. Психологія викладацької діяльності та педагогічної майстерності.

Психологічні чинники педагогічного процесу і викладацької діяльності. Педагогічна психологія як галузь наукового знання.

Закони поведінки у навчальній аудиторії та управління аудиторією студентів.

Захоплива психологія педагогіки. Мотивація викладацької та наукової діяльності. Направленість особистості викладача. Здібності, їх специфіка та роль у викладацькій діяльності. Психологічні основи педагогічної компетентності.

Тема 4.4. Психологія та етика спілкування у ВНЗ як різновид ділового спілкування.

Параметри спілкування: перцептивний, інформаційний, інтеракційний. Класифікація видів спілкування. Особливості комунікаційного процесу у вищій школі (залежно від форми навчання). Рівні та механізми спілкування. Конфлікти у ВНЗ: причини, структура, запобігання, розв'язання. Стили поведінки в конфлікті. Процедури примирення. Вироблення навичок ефективного спілкування. Необхідність створення психологічної служби.

Етика й культура спілкування в пам'ятках історії та культури. Розвиток ділового спілкування у XXI ст. Маніпулювання, конкуренція, співробітництво як рівні спілкування. Взаєморозуміння та його рівні, бар'єри на шляху до взаєморозуміння. Способи, моделі, стилі ділового спілкування. Етикет як сукупність правил поведінки людини. Службовий етикет і його правила. Система норм і правил поведінки керівника. Вербальні й невербальні засоби комунікації, етикет ділового спілкування. Індивідуальна бесіда як форма ділового спілкування. Особливості колективного обговорення питань. Засоби спілкування з аудиторією.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів й тем	Кількість годин											
	<i>денна форма</i>						<i>заочна форма</i>					
	разом	у тому числі					разом	у тому числі				
		лк	пр	лаб	інд	с.р.		лк	пр	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Філософія сучасного світу: комунікативна парадигма системи «людина – світ».												
Тема 1.1. Специфіка сучасного визначення філософії. Історико-культурний контекст сучасного філософського знання.	6	2	-	-	-	4	7	1	-	-	-	6
Тема 1.2. Філософія інформаційного суспільства, комп'ютерного розуму та "штучного інтелекту".	6	2	-	-	-	4	5	-	-	-	1	4
Тема 1.3. Філософія постмодерністського світу та глобального типу цивілізації.	6	2	-	-	-	4	5	-	-	-	1	4
Тема 1.4. Філософія та сучасний світ: філософія дозвілля, творчості, мови.	6	2	-	-	-	4	5	-	-	-	1	4
Разом за змістовим модулем 1	24	8	-	-	-	16	22	1	-	-	3	18
Змістовий модуль 2. Філософія та сучасний світ: спеціальні розділи філософії.												
Тема 2.1. Філософія релігії, економіки, освіти.	6	2	-	-	-	4	6	1	-	-	1	4
Тема 2.2. Філософія науки та наукового пізнання, техніки, інноваційної діяльності.	9	4	-	-	-	5	7	1	-	-	1	5
Тема 2.3. Філософія кохання (статі), філософські основи теорії гендеру.	5	1	-	-	-	4	5	-	-	-	1	4
Тема 2.4. Філософія спорту, туризму, реклами.	5	1	-	-	-	4	5	-	-	-	1	4
Разом за змістовим модулем 2	25	8	-	-	-	17	23	2	-	-	4	17
Усього годин модуль 1	49	16	-	-	-	33	45	3	-	-	7	35

Назви змістових модулів й тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	ра- зом	у тому числі					разом	у тому числі				
		лк	пр	лаб	інд	с.р.		лк	пр	лаб	інд	с.р.
Модуль 2												
Змістовий модуль 3. Педагогічні засади викладацької діяльності.												
Тема 1.1. Педагогіка та педагогічна культура. Освіта як система та як процес.	6	2	-	-	-	4	6	1	-	-	-	5
Тема 1.2. Викладання у сучасній (технічній) вищій школі.	6	2	-	-	-	4	6	1	-	-	1	4
Тема 1.3. Основи педагогічної майстерності.	6	2	-	-	-	4	5	-	-	-	1	4
Тема 1.4. Студентська група як суб'єкт навчального процесу: створення, розвиток та роль. Виховна робота зі студентською молоддю.	3	-	-	-	-	3	5	-	-	-	1	4
Разом за змістовим модулем 1	21	6	-	-	-	15	22	2	-	-	3	17
Змістовий модуль 4. Психологічні засади викладацької діяльності.												
Тема 2.1. Рольова та особистісна визначеність основних суб'єктів навчального процесу (викладач, студент, декан).	4	1	-	-	-	3	5	-	-	-	1	4
Тема 2.2. Спілкування при здійсненні навчального процесу у вищій школі (форми, правила, техніки).	5	1	-	-	-	4	6	1	-	-	1	4
Тема 2.3. Психологія викладацької діяльності та педагогічної майстерності.	6	2	-	-	-	4	7	-	-	-	1	6
Тема 2.4. Психологія та етика спілкування у ВНЗ як різновид ділового спілкування.	5	2	-	-	-	3	5	-	-	-	1	4
Разом за змістовим модулем 2	20	6	-	-	-	14	23	1	-	-	4	18
Усього годин модуль 2	41	12	-	-	-	31	45	3	-	-	7	35
Разом годин	90	28				62	90	6			14	70

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	—	

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	—	

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	—	

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Специфіка сучасного визначення філософії. Історико-культурний контекст сучасного філософського знання.	4
2	Філософія інформаційного суспільства, комп'ютерного розуму та "штучного інтелекту".	4
3	Філософія постмодерністського світу та глобального типу цивілізації.	4
4	Філософія та сучасний світ: філософія дозвілля, творчості, мови.	4
5	Філософія релігії, економіки, освіти.	4
6	Філософія науки та наукового пізнання, техніки, інноваційної діяльності.	5
7	Філософія кохання (статі), філософські основи теорії гендеру.	4
8	Філософія спорту, туризму, реклами.	4
9	Педагогіка та педагогічна культура. Освіта як система та як процес.	4
10	Викладання у сучасній (технічній) вищій школі за умов Болонської системи організації навчального процесу.	4
11	Основи педагогічної майстерності.	4
12	Студентська група як суб'єкт навчального процесу: створення, розвиток та роль. Виховна робота зі студентською молоддю.	3
13	Рольова та особистісна визначеність основних суб'єктів навчального процесу (викладач, студент, декан).	3
14	Спілкування при здійсненні навчального процесу у вищій школі (форми, правила, техніки).	4
15	Психологія викладацької діяльності та педагогічної майстерності.	4
16	Психологія та етика спілкування у ВНЗ як різновид ділового спілкування.	3
	Разом:	62

8. Індивідуальні завдання

Для студентів денної форми навчання – не передбачені.

Для студентів заочної форми навчання – контрольна робота.

9. Методи навчання

Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання:

- розповідь – для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу;
- пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу;
- бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять;
- ілюстрація – для розкриття предметів і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, графіки);
- виконання практичних завдань (розв'язання практичних ситуацій) – для використання набутих знань у розв'язанні практичних завдань;
- аналітичний метод – мисленнєвого або практичного розкладу цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак;
- індуктивний метод – для вивчення явищ від одиничного до загального;
- дедуктивний метод – для вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного;
- проблемний виклад матеріалу – для створення й розв'язання проблемної ситуації.

10. Очікувані результати навчання з дисципліни

Знати основний зміст усіх розділів навчальної програми; коректно орієнтуватись в особливостях знання у галузі сучасної філософії та психології й педагогіки.

Вміти застосовувати набуті знання з сучасної філософії та психології й педагогіки при аналізі нагальних проблем сьогодення; застосовувати набуті знання з сучасної філософії у процесі аналізу наявного стану науки, проблем та перспектив її розвитку; творчо використовувати філософське знання у своїй практичній життєдіяльності та творчо використовувати знання психолого-педагогічних основ викладання у своїй майбутній практичній діяльності як викладача вищої школи. Вміти досліджувати соціальні явища сучасного світу, будувати моделі соціальної дійсності у процесах власної суспільної й професійної діяльності та здійснення особистого життя.

Розуміти механізми розвитку сучасного світу (суспільства) та життєдіяльності сучасної людини у них; оволодіти інтелектуальними навичками змістовного аналізу у галузі сучасних філософії та психології основних теорій і концепцій, що репрезентують сучасних людину та світ, а також вибору методів й прийомів розв'язання практичних ситуацій.

11. Засоби оцінювання

Для студентів денної форми навчання: письмове опитування на лекціях, усне опитування на семінарських заняттях, захист завдання з СРС, аудиторна контрольна робота, аудиторне тестування, проведення двох підсумкових рубіжних контролів.

Для студентів заочної форми навчання: захист контрольної роботи, усне опитування на консультаціях.

12. Критерії оцінювання

Кожний змістовний модуль оцінюється за 100-бальною системою.

Оцінювання академічних успіхів студента з дисципліни «Спеціальні розділи філософії та психології» здійснюється за такими критеріями та у відповідності до такої методики:

<i>Найменування завдань</i>	Лекції		Самостійна робота студента	<i>Разом</i>
	Конспект лекцій + відвідування лекцій	Поточне письмове опитування (згідно з тематикою лекцій)	Виконання тематичних письмових творчих завдань	
Лекції	30+15			
Самостійна робота студента			15	100
Опитування		40		

Підсумкова оцінка за семестр – визначається як сума набраних балів за всі види роботи (конспект лекцій + відвідування лекцій + поточне письмове опитування на лекціях + виконання тематичних письмових творчих завдань СРС).

Залік виставляється – як підсумкові бали за семестр; студент має можливість підняти підсумкові залікові бали (виконавши додаткове тестове опитування).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОцінкаECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85 – 89	B	добре	
75 – 84	C		
70 – 74	D		
60 – 69	E	задовільно	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичні рекомендації з курсу «Спеціальні розділи філософії» (для студентів магістрів заочн. форми навч. ЗНТУ) / Укл.: Бондаренко О.В. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2013. – 30 с. (№ 4925е)

2. Навчально-методичні рекомендації з вивчення змістовних модулів з курсу «Спеціальні розділи філософії та психології» (змістовні модулі 1 та 2), що виносяться на самостійну роботу студента (для студентів-магістрів технічних спец. ден. та заочн. форм навч.) / Укл.: Бондаренко О.В., Ємельяненко Є.О. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2015. – 66 с. (№ 5859е)

3. Навчально-методичні рекомендації з вивчення змістовних модулів з курсу «Спеціальні розділи філософії та психології» (змістовні модулі 3 та 4), що виносяться на самостійну роботу студента (для студентів-магістрів технічних спец. ден. та заочн. форм навчання) / Укл.: Бондаренко О.В., Ємельяненко Є.О. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2015. – 90 с. (№ 5860е)

4. Методичні рекомендації з курсу «Спеціальні розділи філософії та психології» (для студентів-магістрів технічних спец. заочн. форми навч.) / Укл.: Бондаренко О.В., Ємельяненко Є.О. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2015. – 38 с. (№ 5858е)
5. Навчально-методичні рекомендації з вивчення змістовних модулів з дисципліни «Спеціальні розділи психології» (підрозділ магістерського курсу «Спеціальні розділи філософії та психології»), що виносяться на самостійну роботу (для студентів-магістрів технічних спец. ден. форми навч. ЗНТУ) / Укл.: Арсентьева Г.О. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2018. – 54 с. (№ 7188е)

14. Рекомендована література

Базова

1. Бондаренко О.В. Спеціальні розділи філософії: навчальний посібник / О.В.Бондаренко, Є.О.Ємельяненко. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2017. – 320 с.
2. Гура О.І. Педагогіка вищої школи: вступ до спеціальності: Нач. пос. для студ. вищ. навч. заклад. / О.І.Гура. – К., 2005. – 224 с.
3. Гусинский Э.Н. Введение в философию образования / Э.Н.Гусинский, Ю.И.Турчанинова. – М.: Логос, 2003. – 248 с.
4. Забродський М.М. Педагогічна психологія. Курс лекцій / М.М.Забродський. – К., 2000. – 203 с.
5. Зязун І.А. Педагогічна майстерність. Підручн. / І.А.Зязун та ін. – К., 2004.
6. Калиничева Г.И. Экономическая история: Краткий конспект лекций / Г.И.Калиничева. – К., 2001.
7. Костюк В.Н. История экономических учений / В.Н.Костюк. – М., 2001.
8. Лекції з релігієзнавства: Навч. пос. / О.П.Аляєв та ін. – К., 1995.
9. Лозниця В.С. Психологія і педагогіка: основні положення. Навч. пос. / В.С.Лозниця. – К., 1999. – 304 с.
10. Лук'янець В.С. Філософський постмодерн: Навч. пос. / В.С.Лук'янець, О.М.Соболь. – К., 1998.
11. Максименко С.Д. Загальна психологія: Навч. пос. / С.Д.Максименко. – К., 2000. – 256 с.
12. Мареев С.Н. Философия XX века (истoki и итоги): Уч. пос. / С.Н.Мареев, Є.В.Мареева, В.Г.Арсланов. – М., 2001.
13. Нерсисянц В.С. Философия права: Учебн. для вузов / В.С.Нерсисянц. – М., 2001.
14. Основи теорії гендеру: Навч. пос. / За ред. М.М.Скорик. – К., 2004.
15. Пазенок В.С. Філософія: Навч. пос. / В.С.Пазенок. – К., 2008.
16. Педагогіка вищої школи: Навч. пос. / За ред. З.Н.Курлянд. – К., 2005. – 399 с.
17. Прибутко П.С. Філософія: Посіб. для підготов. до іспитів / П.С.Прибутко, Т.В.Кондратюк-Антонова, В.І.Стус. – К., 2005.
18. Причепій Є.М. Філософія: Підручник / Є.М.Причепій, А.М.Черній, Л.А.Чекаль. – К.: Академвидав, 2009. – 592 с.
19. Релігієзнавчий словник (відповідні терміни). – К., 1996.
20. Розин В.М. Философия техники. Уч. пос. для вузов / В.М.Розин. – М., 2001.
21. Русинка І.І. Психологія: Навч. пос. / І.І.Русинка. – К., 2007. – 367 с.
22. Социальная философия: Учебн. / Под общ. ред. В.П.Андрущенко, Н.И.Горлача. – К.-Харьков, 2002.
23. Старовойт І.С. Філософія / І.С.Старовойт, Т.О.Сілева, Г.О.Орендарчук. – Тернопіль, 1997.
24. Трофімов Ю.Л. Психологія: Підручн. для вузів / Ю.Л.Трофімов, В.В.Рибалка, П.А.Гончарук та ін. – К., 2001. – 560 с.
25. Устименко Л.М. Історія туризму: Навч. пос. / Л.М.Устименко, І.Ю.Афанасьєв. – К.: Альтерпрес, 2005. – 320 с.
26. Федорченко В.К. Туристський словник-довідник. Навч. пос. / В.К.Федорченко, І.М.Мініч. – К., 2000.
27. Філософія. / За ред. М.Г.Горлача. – Харків, 2000.

28. Фіцула М.М. Педагогіка / М.М.Фіцула. – Тернопіль, 1997.
29. Философия XX века: Уч. пос. – М., 1997.
30. Хамітов Н. Історія філософії: проблема людини. Навч. пос. / Н.Хамітов, Л.Гармаш, С.Крилова. – К., 2000.
31. Енциклопедичний філософський словник. – К., 2002.
32. Ягунов В.В. Педагогіка: Навч. пос. / В.В.Ягунов. – К., 2002.

Допоміжна

1. Академічне релігієзнавство: Підручн. / За ред. А.Колодного. – К., 2000.
2. Алексеева Л.А.. Философия науки и техники. Уч.-метод. пос. для магистрантов / Л.А.Алексеева, Р.А.Додонов, Д.Е.Муза. – Донецк, 2004.
3. Антонович И.И. После современности: почерк цивилизации модернизма и постмодернизма / И.И.Антонович. – Минск, 1997.
4. Ануфриева Н.М. Социальная психология. Курс лекций / Н.М.Ануфриева. – К., 2000. – 136 с.
5. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество / Д.Белл. – М., 1969.
6. Беркет П. Бизнес и Библия / П.Беркет. – СПб., 1998.
7. Бернал Дж. Наука в истории общества / Дж.Бернал. – М., 1956.
8. Богиня Д.П. Ментальний чинник у сфері праці: проблеми теорії та практики / Д.П.Богиня, М.В.Семикіна. – К., 2003.
9. Брінклі А. Мистецтво бути викладачем: Практичний пос. / А.Брінклі, Б.Десантс, М.Флемі та ін. – К., 2003. – 144 с.
10. Вебер М. Протестантська етика і дух капіталізму / М.Вебер. – К., 1994.
11. Вилсон Г. Язык жестов: Путь к успеху / Г.Вилсон. – СПб., 2000. – 99 с.
12. Вища освіта України і Болонський процес: Навч. пос. для магістрів та аспірантів і підготовки викладачів вищ. навч. заклад. / За ред. В.Г.Креміня. – Тернопіль, 2004. – 384 с.
13. Гайденок П.П. Эволюция понятия науки (XV-XVIII вв.) / П.П.Гайденок. – М., 1987.
14. Глобализация: контуры XXI века / Ред. Ю.И.Игрицкий, П.В.Малиновский. – М., 2002.
15. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник / С.У.Гончаренко. – К., 1997.
16. Гришина Н.В. Психология конфликта / Н.В.Гришина. – СПб., 2002.
17. Гронлунд Н.Е. Оцінювання студентської успішності: Практичний пос. / Н.Е.Гронлунд. – К., 2005. – 302 с.
18. Губенко Л.Г. Культура ділового спілкування. Навч. пос. / Л.Г.Губенко. – К., 2002. – 198 с.
19. Дейвіс Б. Вступ до філософії релігії / Б.Дейвіс. – К., 1996.
20. Дуткевич Т.В. Практична психологія. Вступ у спеціальність: Пос. для вищ. навч. заклад. / Т.В.Дуткевич. – К., 2007. – 256 с.
21. Егоров В.С. Философия открытого мира / В.С.Егоров. – М., 2002.
22. Журавський В.С. Болонський процес: головні принципи входження в Європейський простір вищої освіти / В.С.Журавський. – К., 2003. – 200 с.
23. Зелінський М. Людина майбутнього: прогнози і пророцтва / М.Зелінський. – К., 1990.
24. Зорин В.В. Роль и построение проблемных лекций в вузе / В.В.Зорин, В.Д.Сидякин. // Вестник Киевского политехн. ин-та. Научн.-метод. серия. – К., 1990. – Вып. 14. – С. 7-12.
25. Ильин В.В. Философия науки / В.В.Ильин. – М., 2003.
26. Історія філософії в її зв'язку з освітою / За ред. Г.І.Волинки. – К., 2006.
27. Канке В.А. Основные философские направления и концепции науки. Итоги XX ст. / В.А.Канке. – М., 2000.
28. Кезин А.В. Наука в зеркале философии / А.В.Кезин. – М., 1990.
29. Князев В.Н. Человек и технология / В.Н.Князев. – К., 1990.
30. Князева Е.Н. Основания синергетики. Синергетическое мировидение / Е.Н.Князева, С.П.Курдюмов. – СПб., 2005.
31. Колодний А. Феномен релігії / А.Колодний. – К., 1999.
32. Корольчук М.С. Психологія: схеми, опорні конспекти, методики / М.С.Корольчук, В.М.Крайнюк, В.М.Марченко. – К., 2008. – 320 с.

33. Крисько В.Г. Словарь-справочник по социальной психологии / В.Г.Крисько. – СПб., 2003.
34. Кун Т. Структура научных революций / Т.Кун. – М., 1975.
35. Кутырев В.А. Культура и технология: борьба миров / В.А.Кутырев. – М., 2001.
36. Лакатос И. Методология исследовательских программ / И.Лакатос. – М., 2003.
37. Ленк, Ханс. Размышления о современной технике / Х.Ленк. – М., 1996.
38. Лиотар Ж.Ф. Состояние постмодерна / Ж.Ф.Лиотар. – М., 1998.
39. Ложкин Г.В. Практическая психология конфликта / Г.В.Ложкин, Н.И.Повякель. – К., 2000.
40. Мельник В.П. Філософські проблеми технікознавства / В.П.Мельник. – Львів, 1994.
41. Митчем, Карл. Что такое философия техники? / К.Митчем. – М., 1995.
42. Моисеев Н.Н. Расставание с простотой / Н.Н.Моисеев. – М., 1998.
43. Мороз І.В. Болонський процес: перспективний розвиток у контексті інтеграції України в європейський простір вищої освіти: Монографія / І.В.Мороз. – К., 2005. – 278 с.
44. Новітні технології навчання. Зб. ст. Спецвипуск. – К., 2003.
45. Обозов Н.Н. Психология работы с людьми / Н.Н.Обозов, Г.В.Щекин. – К., 1999.
46. Обухова Л.Ф. Возрастная психология / Л.Ф.Обухова. – М., 2007.
47. Організація навчального процесу в навчальних закладах. – К., 2004.
48. Онопрієнко В.І. Історія української науки ХІХ-ХХ ст.: Навч. пос. / В.І.Онопрієнко. – К., 1998.
49. Панарин А.С. Искушение глобализацией / А.С.Панарин. – М., 2000.
50. Петров Э.Г. Современные психологии обучения в высшей школе: Книга для молодых преподавателей и аспирантов: Уч. пос. / Э.Г.Петров, Л.Н.Радванская, Н.В.Шаронова. – Харьков, 2007. – 172 с.
51. Поппер К. Логика и рост научного знания / К.Поппер. – М., 1983.
52. Психологическое тестирование: Пер. с англ. – 7-е изд. – М., 2006. – 688 с.
53. Пуанкаре А. О науке / А.Пуанкаре. – М., 1990.
54. Ракитов А.И. Информатизация, наука, технология в глобальных исторических изменениях / А.И.Ракитов. – М., 1998.
55. Рассел Б. Человеческое познание: его сфера и границы / Б.Рассел. – К., 1997.
56. Реан А. Психология и педагогика / А.Реан, Н.Бордовская, С.Розум. – СПб.: Питер, 2004. – 432 с.
57. Синергетическая парадигма: Многообразие поисков и подходов. – М., 2000.
58. Соболев О.М. Постмодернізм і майбутнє філософії / О.М.Соболев. – К., 1997.
59. Соколенко С.И. Глобальные рынки ХХІ ст.: Перспективы Украины / С.И.Соколенко. – К., 1998.
60. Соколова М.В. История туризма: учеб. пособие для студ. вузов / М.В.Соколова. – М.: Издат. центр «Академия», 2006. – 352 с.
61. Социокультурный контекст науки. – М., 1998.
62. Стрелков Ю.К. Инженерная и профессиональная психология / Ю.К.Стрелков. – М., 2005.
63. Татеиси К. Вечный дух предпринимательства: Практ. философия бизнесмена / К.Татеиси. – К., 1992.
64. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ Л.Л. Болонський процес: цикли, ступені, кредити. Монографія / Л.Л.ТОВАЖНЯНСЬКИЙ. – Харків, 2004. – 144 с.
65. Тойнби А. Цивилизация перед судом истории / А.Тойнби. – М.-СПб, 1996.
66. Томсон Д. Дух науки / Д.Томсон. – М., 1970.
67. Тоффлер О. Футурошок / О.Тоффлер. – М., 1997.
68. Туризм на порозі ХХІ ст.: освіта, культура, екологія. – К., 1999.
69. Тимошенко З.І. Болонський процес: Документи / З.І.Тимошенко, А.М.Греков, Ю.А.Гапон, Ю.І.Палеха. – К., 2003. – 169 с.
70. Тимошенко З.І. Болонський процес: Модель структури додатку до диплому / З.І.Тимошенко, О.І.Козаченко, А.М.Греков, Ю.А.Гапон, Ю.І.Палеха. – К., 2003. – 73 с.
71. Уткин А.И. Глобализация: процесс и осмысление / А.И.Уткин. – М., 2001.

72. Федорченко В.К. Історія туризму в Україні: Навч. пос. / В.К.Федорченко, Т.А.Дьорова. – К.: Вища школа, 2002. – 195 с.
73. Феномен релігії. – К., 1996.
74. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень. Конспект лекцій / А.С.Філіпенко. – К., 2004.
75. Філософія і культурологія туризму. – К., 2001.
76. Філософські нариси туризму: Науково-навч. видання / За ред. В.С.Пазенка. – К.: Укр. Центр духовної культури, 2005. – 328 с.
77. Фолта Я. История естествознания в датах / Я.Фолта, Л.Новы. – М., 1989.
78. Франжіаллі Ф. Тенденції розвитку міжнародного туризму / Франжіаллі, Франческо. – К., 2002.
79. Хейне П. Экономический образ мышления: Пер. с англ. / П.Хейне. – М., 1991.
80. Христианин-предприниматель в рыночной экономике. – К., 2000.
81. Християнство і особа. – К.-Тернопіль, 2000.
82. Християнство і проблеми сучасності. – К., 2000.
83. Християнство: контекст світової історії та культури. – К., 2000.
84. Хьосле В. Практична філософія в сучасному світі / В.Хьосле. – К., 2003.
85. Хубка В. Теория технических систем: Пер. с нем. / В.Хубка. – М., 1987.
86. Хьюбнер К. Критика научного разума / К.Хьюбнер. – М., 1994.
87. Хьюбшер А. Мыслители нашего времени. Справочник по философии Запада XX в. / А.Хьюбшер. – М., 1994.
88. Чернышев А.С. Технологии в изучении психологии / А.С.Чернышев. – М., 2003. – 253 с.
89. Чьюнинг Р. Бизнес сквозь призму веры / Р.Чьюнинг, Дж.Еби., Ш.Роелс. – М., 1993.
90. Шаповаленко И.В. Возрастная психология / И.В.Шаповаленко. – М., 2007.
91. Шевченко А.Н. Наука и религия – два способа познания мира / А.Н.Шевченко. – Донецк, 1997.
92. Шкода В.В. Вступ до правової філософії / В.В.Шкода. – Харків, 1997.
93. Штокман М.И. Вузовская лекция: практические советы по методике преподавания учебного материала / М.И.Штокман. – К., 1990.
94. Цехмистро И.З. Холистическая философия науки: Уч. пос. / И.З.Цехмистро. – Сумы, 2002.

15. Інформаційні ресурси

1. Електронні посібники з філософії. – Режим доступу: <http://pidruchniki.ws/filosofiya/>.
2. Матеріали з філософії в Україні сьогодення. – Режим доступу: <http://www.philosophy.ua/>.
3. Електронна бібліотека з філософії («філософія без меж»). – Режим доступу: http://platonanet.org.ua/load/knigi_po_filosofii/2.
4. Педагогика высшей школы. – Режим доступа: <http://window.edu.ru/resource/764/73764/files/pvsh.pdf>.
5. Електронна бібліотека з педагогіки вищої школи. – Режим доступу: http://pedagogical_dictionary.academic.ru.
6. Педагогика высшей школы. Электронная библиотека twirpx.com. – Режим доступа: www.twirpx.com.
7. Педагогика высшей школы. Электронная он-лайн библиотека. – Режим доступа: <http://banauka.ru/4.html>.

_____, 2018 рік